

Centenari Benet: una commemoració necessària que no va començar massa bé

Josep Benet compliria cent anys a l'abril. La commemoració de l'Any Benet, decretat per la Generalitat de Catalunya, és necessària, però no va començar massa bé

Josep Benet va néixer l'abril de 1920 a Cervera i la Generalitat ho commemora. El periodista Marc Andreu, en un article a *El País*, va ser crític amb el primer acte del centenari celebrat el mes de febrer: "Si en història sempre és relliscós entrar en ucronies i a voler fer parlar els morts, és, en canvi, pertinent fer-se preguntes clau —i Benet les feia als seus llibres— que a l'homenatge van quedar en l'aire". Sort que hi era Jordi Amat, autor d'una biografia imprescindible, "Com una pàtria. Vida de Josep Benet" (Edicions 62, 2017). Amat ens ajuda a entendre la figura de Benet, però també el món de la resistència cultural catalanista durant la dictadura. L'altra cara de la moneda la trobem a una obra interessantíssima: *¡Ha llegado España! La política del franquisme a Catalunya (1938-1977)* (Eumo, 2019) de Martí Marín. El llibre explica "la política que practicà al Principat el règim que el dominà". Josep Benet parlava de la "desfeta" patida per Catalunya amb l'arribada del franquisme, "que coincidia amb la pèrdua de les llibertats democràtiques a tot l'Estat espanyol". Ens arrabassaren l'autogovern, i la cultura i la llengua varen patir una dura persecució. D'aquesta constatació hi ha qui en voldria deduir que el franquisme a casa nostra fou exclusivament un producte d'importació. Marín posa les coses al seu lloc; existiren molts catalans franquistes: milers d'alcaldes i regidors al llarg de quaranta anys en son la prova. I aporta una dada rellevant: el deu per cent dels membres dels consistoris nomenats a partir de l'entrada de les tropes franquistes

JAUME BOSCH

procedien de la Lliga, i la resta eren catalans falangistes, tradicionalistes o sense militància prèvia. El llibre ressegueix el col·laboracionisme amb la dictadura de personatges com l'alcalde de Barcelona, Josep Maria de Porcioles. I no oblidem als que es reconvertiren durant la transició: el més conegut, que apareix fotografiat a la portada del llibre al costat del dictador, fou Joan Antoni Samaranch. Aquesta constatació encara ressalta més el valor de figures com Benet que transità aquell llarg i trist període des de la dignitat d'una resistència constant.

Benet es mereix que el centenari sigui un èxit. I que s'hi sentin reconeguts els hereus de tots els sectors amb els quals va col·laborar: des d'Unió Democràtica al PSUC. Perquè, encara que a alguns els molesti, Benet que als anys cinquanta havia estat advocat defensor de Rosa Santacana, esposa de qui fou secretari general del PSUC, Joan Comorera, acabaria essent el candidat del PSUC a la presidència de la Generalitat l'any 1980: fou la campanya "Benet president", la de l'icònic cartell d'Enric Satué. No va guanyar, però hauria pogut formar part d'un govern d'esquerra integrat pel PSC, el PSUC i ERC si Heribert Barrera, que es va sumar a la UCD de Suárez, no hagués fet president a Jordi Pujol. Amat escriu que el motiu potser caldria buscar-lo en què Foment havia salvat ERC de la bancarrota.

Tot i que, anys més tard, referen la relació, Pujol va encaixar malament l'acostament de Benet a l'esquerra i CCOO; i més encara que, l'any 1982, Benet encapçalés la moció de censura presentada pel PSUC. És interessant rellegir avui el programa de govern exposat per Benet. La Fundació Nous Horitzons el publicà l'any 2008 amb una introducció de l'historiador Andreu Mayayo, que recordava una frase de Pujol quan es va trobar Benet al Parlament acompanyat de diputats del PSUC: "Josep, què fas amb aquesta gent?". Caldria aprofitar l'obligada paràlisi actual per fer que "aquesta gent" tingui veu i vot en el centenari.

Advocat i exdiputat d'Iniciativa per Catalunya-Verds